

referentienummer
datum 25 september 2024
aan Carin Stolzenbach van der Doelen
van Wiro Gruijters
kopie Eveline Braat
Jeroen Eskens
projectnummer 0479561.100
project BP Heiligeboom Moergestel
betreft Externe veiligheid

1. Inleiding

De gemeente Oisterwijk voornemens om woningen realiseren aan de rand van het dorp Moergestel. Omdat de voorgenomen ontwikkeling niet past binnen het vigerende bestemmingsplan, wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1-1.

Figuur 1-1 Globale ligging van het plangebied (rood). LuchtfotoNL 2021 © CycloMedia Technology B.V.

In het kader van de ruimtelijke procedure dient onder andere het aspect externe veiligheid te worden beschouwd. Antea Group is in dit kader gevraagd een onderzoek externe veiligheid op te stellen.

2. Beleidskader

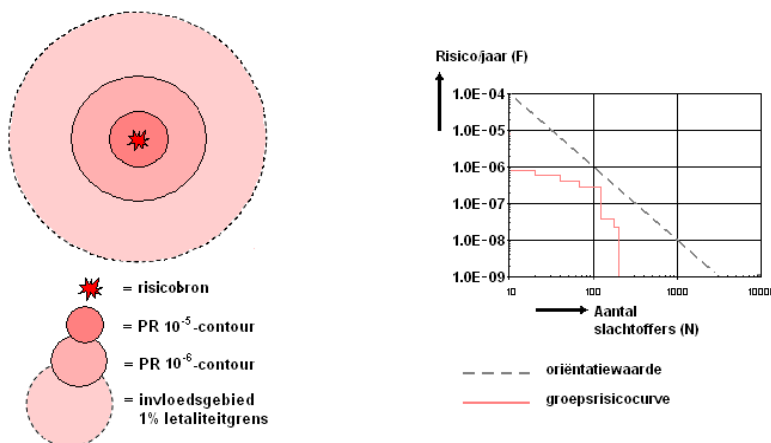
Externe veiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag of handelingen met gevaarlijke stoffen. Dit kan betrekking hebben op inrichtingen (bedrijven) of transportroutes. Op beide categorieën is verschillende wet- en regelgeving van toepassing. Voor inrichtingen is het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) het relevante beleidskader, voor buisleidingen is dit het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het beleid voor transportmodaliteiten staat in het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt). Binnen het beleidskader voor externe veiligheid staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hoewel beide begrippen onderlinge samenhang vertonen zijn er belangrijke verschillen. Hieronder worden beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden Risico (PR)

Het plaatsgebonden risico (PR) geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. De kans heeft betrekking op een fictief persoon die de hele tijd op die plaats aanwezig is. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10-6/jaar-contour (welke als wettelijk harde norm fungeert) mogen geen nieuwe kwetsbare objecten aanwezig zijn of geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10-6/jaar-contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR)

Het groepsrisico (GR) is een maat voor de kans dat bij een ongeval een groep slachtoffers valt met een bepaalde omvang. Het GR is daarmee een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit. Het GR wordt bepaald binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Dit invloedsgebied wordt begrensd door de 1% letaliteitsgrens (tenzij anders bepaald): de afstand waarop nog 1% van de blootgestelde mensen in de omgeving komt te overlijden bij een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Het GR kan niet 'op de kaart' worden weergegeven, maar wordt weergegeven in een grafiek waar de kans (f) afgezet wordt tegen het aantal slachtoffers (N): de fN-curve.

Figuur 2-1 Weergave plaatsgebondenrisicocontouren, invloedsgebied en groepsrisicografiek met oriëntatiewaarde voor transport

Verantwoordingsplicht

In het Bevi, het Bevb en het Bevt is een verplichting tot verantwoording van het groepsrisico opgenomen. Bij deze verantwoordingsplicht dient het bevoegd gezag op een juiste wijze de toename en ligging van het groepsrisico te onderbouwen en te verantwoorden. Hierbij geeft het bevoegd gezag aan of het groepsrisico in de betreffende situatie aanvaardbaar wordt geacht. Bij de verantwoording van het groepsrisico dient het bevoegd gezag advies in te winnen bij de veiligheidsregio. De verantwoordingsplicht van het groepsrisico dient naast de rekenkundige hoogte van het groepsrisico, dat berekend wordt door middel van een kwantitatieve risicoanalyse (QRA), tevens rekening te houden met een aantal kwalitatieve aspecten, zoals hieronder weergegeven.

Verplichte en onmisbare onderdelen:	
A	Ligging GR t.o.v. oriënterende waarde
B	Toename GR t.o.v. nulsituatie
C	De mogelijkheden van zelfredzaamheid van de bevolking
D	De mogelijkheden van hulpverlening
E	Nut en noodzaak van de ontwikkeling
F	Het tijdsaspect

Figuur 2-2 Verplichte en onmisbare onderdelen van de verantwoordingsplicht van het groepsrisico

Omgevingsveiligheid (Omgevingswet)

Omgevingsveiligheid is een begrip dat hoort bij de Omgevingswet die januari 2024 in werking zal treden. Door alle wetten en regelingen binnen het omgevingsrecht samen te voegen ontstaat een verandering onder het motto 'Eenvoudig beter'.

De Omgevingswet introduceert (in het Besluit kwaliteit leefomgeving) een aantal aandachtsgebieden. Deze aandachtsgebieden verschillen per risicobron. Voor bijvoorbeeld transportroutes gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen in het Basisnet gaan de volgende aandachtsgebieden gelden:

- Een brandaandachtsgebied van 30 meter;
- Een explosieaandachtsgebied van 200 meter.

Binnen deze aandachtsgebieden kunnen aanvullende bouwkundige maatregelen van toepassing zijn. De afwegingsruimte ligt hierbij primair bij het bevoegd gezag, met uitzondering van zeer kwetsbare gebouwen (zoals gebouwen bestemd voor het verblijf van jonge kinderen). Voor zeer kwetsbare gebouwen binnen het aandachtsgebied gelden de aanvullende bouwkundige maatregelen (of gelijkwaardige maatregelen) altijd.

3. Beschouwing risicobronnen

In de omgeving van het plangebied bevindt zich op dit moment drie relevante risicobronnen:

- Transport gevaarlijke stoffen over de Oirschotseweg en de Heiligenboom;
- Hoogspanningsleiding Best – Tilburg noord.

In dit hoofdstuk wordt de bovenstaande risicobron beschouwd.

3.1 Wegen: Oirschotseweg en Heiligenboom

Direct ten zuiden van het plangebied bevindt zich de Oirschotseweg. Direct ten oosten bevindt zich de Heiligenboom (figuur 3-1).

Figuur 3-1 Ligging van de Oirschotseweg en de Heiligenboom ten opzichte van het plangebied (rood)

Over deze wegen vindt het transport van gevaarlijke stoffen plaats. De wegdelen nabij het plangebied maakt geen onderdeel uit van het basisnet. Het plangebied bevindt zich binnen 200 meter van deze risicobronnen. Ingevolge artikel 7 en 8 van het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) moet het groepsrisico inzichtelijk worden gemaakt en verantwoord worden. Daarnaast dient volgens de Regeling basisnet het plaatsgebonden risico inzichtelijk te worden gemaakt indien het traject geen onderdeel uitmaakt van het basisnet.

Plaatsgebonden risico

In de bijlage van het HART (paragraaf 1.2.4.1) staan vuistregels beschreven om het plaatsgebonden risico voor een weg binnen de bebouwde kom te bepalen. In deze vuistregels staat vastgesteld dat een weg binnen de bebouwde kom geen 10^{-6} -contour heeft. De wegen liggen binnen de bebouwde kom. Daarmee wordt conform het Bevt voldaan aan de norm- en richtwaarden ten aanzien van het plaatsgebonden risico.

Groepsrisico

Het plangebied is binnen de 200 meter-zone van de wegen gelegen. Het groepsrisico dient derhalve conform het Bevt inzichtelijk te worden gemaakt. Gezien de wegen geen onderdeel uitmaken van het basisnet dient de meest recente telling te worden gebruikt om het groepsrisico inzichtelijk te maken. De meest recente telling¹ van de transportaantallen is weergegeven in tabel 3-1.

Tabel 3-1 Transportaantallen per stofcategorie per jaar

Traject	LF1	LF2	LT1	LT2	GF3
Oirschotseweg (telling OMWB 2018)	-	-	-	-	144
Heiligenboom (telling OMWB 2018)	30	-	-	-	-

In de bijlage van het HART (paragraaf 1.2.4.2) staan vuistregels beschreven om een indicatie van de hoogte van het groepsrisico te geven en wanneer er sprake zal zijn van een groepsrisico hoger dan 0,1 keer de oriëntatiewaarde.

Voor het trajectdeel ter hoogte van het plangebied wordt uitgegaan van een worst-case scenario met een gemiddelde personendichtheid van 70 personen per hectare². Volgens het HART (tabel 1-9) dient dan het aantal GF3 transporten (bij worst-case bebouwingsafstand van 10 meter) lager te zijn dan 600 transporten per jaar, om te resulteren in een groepsrisico lager dan 10% van de oriëntatiewaarde. Op basis van tabel 3-1 kan worden vastgesteld dat het aantal GF3 transporten lager is dan de gestelde aantallen in het HART.

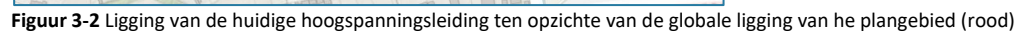
Het groepsrisico van beide wegen is zowel in de huidige als in de toekomstige situatie (inclusief voorgenomen ontwikkeling) lager dan 0,1 keer de oriëntatiewaarde. Omdat het plangebied binnen het invloedsgebied van de weg is gelegen, is een beperkte verantwoording van het groepsrisico (beschouwen zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid) conform het Bevt verplicht. Aangezien er sprake is van beperkte verantwoordingsplicht kan er gebruik worden gemaakt van de Standaard Verantwoording Groepsrisico (Gemeente Oisterwijk, 2019). Deze verantwoording is toegevoegd als bijlage 1.

3.2 Hoogspanningsleiding Best – Tilburg noord

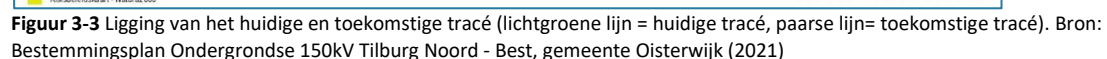
Door het noordelijke deel van het plangebied loopt op dit moment een bovengrondse hoogspanningsleiding met een spanning van 150 kV. De ligging van de huidige leiding met de corresponderende indicatieve magneetveldzone is weergegeven in figuur 3-2.

¹ 2019 06 Lijst wegvakken & BN: Data basisnet weg én meest recente werkelijke intensiteiten van het transport van gevaarlijke stoffen op basisnet en andere wegvakken

² Ter indicatie: voor een drukke woonwijk is het gebruikelijke kengetal 70 personen/hectare

De huidige leiding zal in 2026 worden vervangen door een ondergrondse 150 kV leiding omdat de huidige leiding onvoldoende transportcapaciteit heeft. De nieuwe ondergrondse 150 kV leiding zal op een andere locatie worden gerealiseerd. Het nieuwe tracé van de ondergrondse leiding is weergegeven in figuur 3-3.

blad 5 van 7

4. Conclusies

De gemeente Oisterwijk voornemens om woningen realiseren aan de rand van het dorp Moergestel. In het kader van deze ontwikkeling is voor het plangebied het aspect externe veiligheid beschouwd.

Wegen: Oirschotseweg en Heiligenboom

- De wegen hebben geen 10^{-6} per jaar plaatsgebonden risicocontour. Er wordt voldaan aan de grens- en richtwaarde ten aanzien van het plaatsgebonden risico;
- Het groepsrisico van de wegen ligt onder 0,1 keer de oriëntatiewaarde. Het groepsrisico van de wegen neemt in beperkte mate toe ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling en blijft onder 0,1 keer de oriëntatiewaarde;
- Het invloedsgebied van de wegen reikt tot het plangebied en de plangebieden liggen binnen de 200 meter zone, daarom is verantwoording van het groepsrisico conform het Besluit externe veiligheid transportroutes verplicht. Aangezien er sprake is van beperkte verantwoordingsplicht kan er gebruik worden gemaakt van de Standaard Verantwoording Groepsrisico (Gemeente Oisterwijk, 2019). Deze verantwoording is toegevoegd als bijlage.

Hoogspanningsleiding Best – Tilburg noord

Op dit moment loopt een hoogspanningsleiding van 150 kV door het noordelijke deel van het plangebied. Deze leiding heeft een indicatieve magneetveldzone van 80 meter aan weerszijden van de leiding. Deze leiding zal echter worden geamoveerd. Conform de planning zal deze leiding in 2026 worden verwijderd. Na het gebruik nemen van deze leiding zijn er geen belemmeringen voor de uitvoerbaarheid van het plan met betrekking tot externe veiligheid.